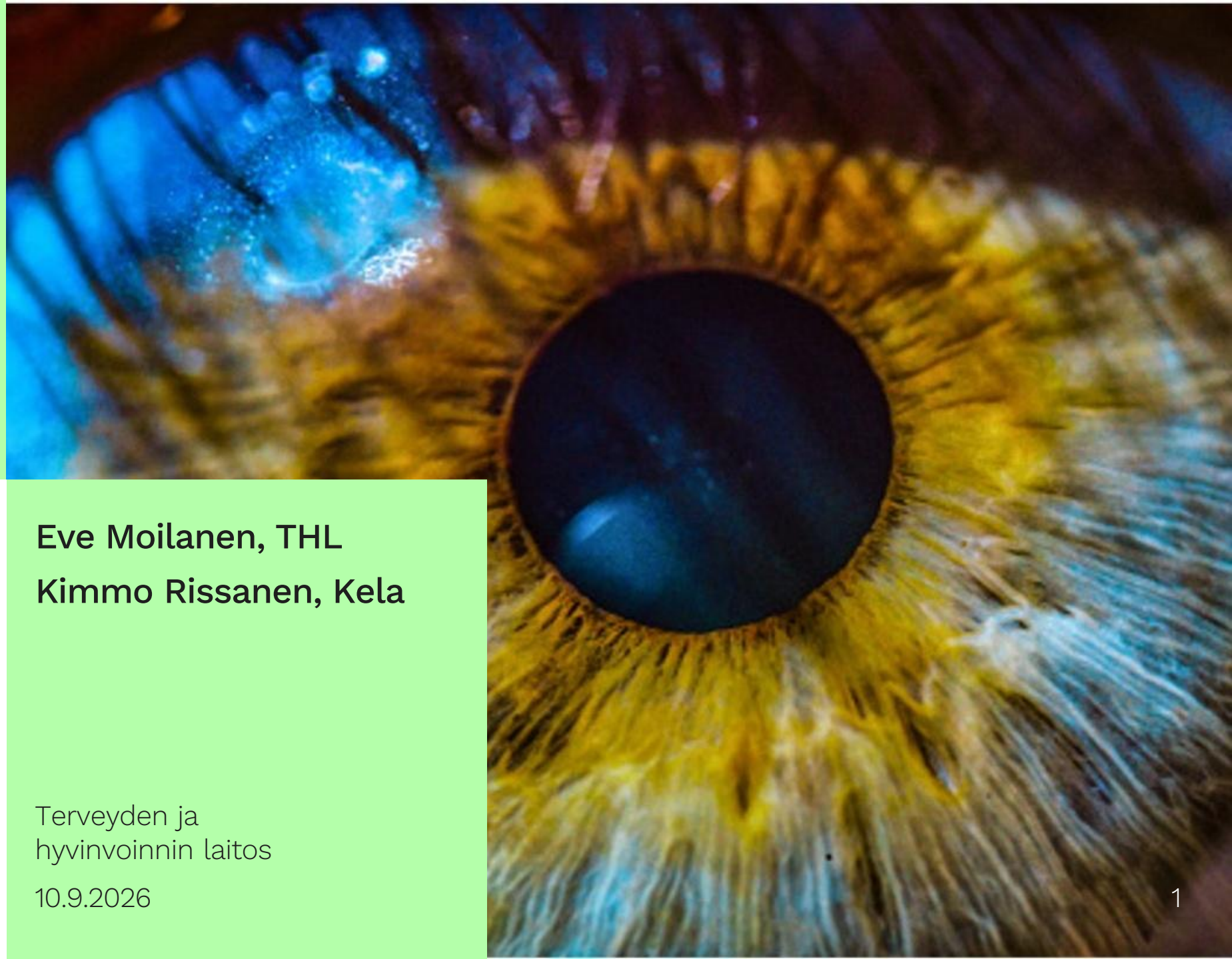

Kansallista näkökulmaa
digihoitokokeiluun ja
kansalaisen
oikeuteen tuottaa
tietoa (EHDS, artikla 5)

Eve Moilanen, THL
Kimmo Rissanen, Kela

Terveys- ja
hyvinvoinnin laitos
10.9.2026

Kansallinen ohjaus luo perustaa sote-tiedon yhteentoimivuudelle

1. Kansallinen ohjaus

THL toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaa perustuen lainsäädäntöön ja kansallisiin linjauksiin.

2. Yhteiset rakenteet ja pelisäännöt

Ohjaus luo yhteiset rakenteet tiedolle sekä pelisäännöt tiedon kirjaamiselle, käsittelylle, tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja tietoturvallisuudelle.

3. Koodistot ja luokitukset

Koodistot, luokitukset ja terminologiat ovat keskeinen mahdollistaja tietojen yhteensopivuudelle sekä toimiville ja turvallisille sote-palveluille.

Sote-luokitusstrategia 2025–2030 kokoaa keskeisimmät tulevien vuosien painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet koodistojen kehittämistä ja käyttämistä varten.

Kansalainen tuottaa tietoa – koodistot tekevät siitä hyödynnettävää

1. Kansalainen tietolähteenä

Kansalaiset ja heidän käyttämänsä laitteet ja sovellukset tuottavat yhä enemmän tietoa, josta osa on hyödynnettävissä sekä itsehoidossa että sote-palveluissa. Kansalainen on tärkeä tietolähde ja tietojen hyödyntäjä myös palvelujen kautta ohjatussa omahoidossa.

2. Digiratkaisujen moninaisuus

Omaehtoinen itsehoito ja oman terveyden ylläpito ovat keskeisiä kansallisia tavoitteita, joilla pyritään vähentämään sote-palvelujen kuormitusta. Sovelluskaupoissa on tuhansia terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä sovelluksia. Myös julkiset ja yksityiset palvelujen tuottajat, sekä viranomaiset ja järjestöt tarjoavat digitaalisia asiointi-, omahoito- ja itsehoitoratkaisuja.

3. Termien yhteensovittaminen

Kaikkiin ratkaisuihin ei voida ulottaa kansallisia tietosisältöjä tai koodistoja. Selitteitä ja termejä yhteensovittamalla sekä tietosisältöjen ja koodistojen kehittämistä koordinoimalla ja ohjaamalla tietojen ymmärrettävyyttä, luotettavuutta ja hyödynnettävyyttä voidaan parantaa.

Sote-luokitusstrategian 2025-2030 tavoitteet: kansalaisen tuottamissa tiedoissa käytetyt koodistot ovat samoja tai yhteensopivia sote-toimijoiden käyttämien koodistojen kanssa, ja koodistojen hyödyntäminen parantaa asiakas- ja hyvinvointitietojen ymmärrettävyyttä.

Mitä tiedämme EHDS:n artikla 5:n ja hyvinvointisovellusten soveltamisesta Suomessa

MÄÄRITELMÄ

Hyvinvointisovellus EHDS:ssä

EHDS:n määritelmä poikkeaa asiakastietolain määritelmästä mm. seuraavasti: 'hyvinvointisovelluksella' ohjelmistoa tai laitteen ja ohjelmiston yhdistelmää, jonka valmistaja on tarkoittanut **luonnollisen henkilön käytettäväksi**, sähköisten terveystietojen käsittelyyn erityisesti luonnollisten henkilöiden terveyttä koskevien tietojen tarjoamiseksi tai hoidon toteuttamiseksi **muuta tarkoituksia kuin terveydenhuollon tarjoamista varten**.

KÄYTTÖPALVELU

OmaKanta ja asiointipalvelut

OmaKanta toimii EHDS-asetuksen mukaisena **sähköisten terveystietojen käyttöpalveluna** ja toteuttaa luonnollisen henkilön oikeuksia koskevat toiminnallisuudet. Terveystietojen palvelunantajat voivat sisällyttää näitä myös **omiin asiointipalveluihinsa ja sovelluksiinsa**.

TIEDOT KANNASSA

Kansalaisen tuottamat tiedot

Kansalaisen tuottamat tiedot kuuluvat jatkossa **potilasasiakirjoihin**. Tallentaminen voisi tapahtua sekä henkilön omasta aloitteesta että ammattilaisen kanssa sovitusti. HE:ssä ehdotetaan asiakastietolain 3 §:n määritelmän laajentamista kattamaan myös EHDS-asetuksen mukaiset hyvinvointisovellukset.

HUOM! Tämä on ALUSTAVA OLETTAMUS JA TULKINTA: Dian sisältö perustuu hallituksen esitykseen EHDS-asetusta täydentävästä kansallisesta sääntelystä.

Artikla 5 – toimeenpanon tilanne

Syksyllä v. 2025 pidettiin 3 työpajaa:

Työpajojen tavoitteena oli selvittää yhdessä:

- mitä tietoja kansalainen voi lisätä sähköiseen potilaskertomukseen?
- mitkä tietosisällöistä halutaan talteen Kantaan?
- miten kansalaisen ja ammattilaisen prosessi etenee?

THL ja Kela on työstänyt työpajojen tulosten pohjalta selvitystä kansalaisen oikeudesta tuottaa tietoa sähköiseen potilaskertomukseensa.

Keväällä 2026 järjestettiin selvityksen kommenttikierros:

Kommenttikierrokselta saatiin 21 vastausta hyvinvointialueilta, järjestelmätoimittajilta ja sidosryhmiltä.

10.9.2026

Työpajoissa (2025) ehdotetut tietosisällöt, joita kansalainen voisi lisätä:

Verenpaine	Pulssi	Paino
Pituus	BMI	Päihteet
Tupakointi	Mielialatesti	Allergiat
PEF	Ruokavalio	Apuvälineet
Suun terveys		

Tietosisällöt, jotka etenevät muissa projekteissa, ja tunnistettiin tarpeellisiksi myös työpajoissa:

Lääkitystiedot etenevät lääkityskonseptissa v. 2029–2031

Käytössä oleva lääkitys ja luontaistuotteet	Lääke- ja itsehoitovalmisteiden tiedot
Kansallinen toimintakykymittari EQ-5D-5L (GenPROM)	

Selvitys kansalaisen oikeudesta tuottaa tietoa sähköiseen potilaskertomukseen – alustavia tuloksia (2026)

Vastausten perusteella kansalaisen tulisi voida tallentaa OmaKannan kautta myös muita tietoja hoito- ja elinluovutustahdon lisäksi.

OmaKanta

Tietosisältö	Lkm	Prosentti
Päihteet	17	90%
Paino	16	84%
Tupakointi	16	84%
Verenpaine	16	84%
Kansallinen toimintakykymittari EQ-5D-5L (GenPROM)	15	79%
Mielialakyselyt (esim. BDI-kyselyt, GAD-7, PHQ9)	15	79%
Pituus	15	79%
Apuvälineet	14	74%
PEF	14	74%
Sukurasitteet	14	74%
Allergiat	13	68%
Pulssi	13	68%
Ruokavalio	13	68%
Suun terveys	11	58%
Muu, mikä/mitkä:	11	58%
BMI (Body Mass Index)	8	42%

Vastausten perusteella Kantaan tulisi tallentaa myös sellaisia tietoja, joita asiointipalvelussa kerätään nyt tai tullaan keräämään tulevaisuudessa.

Asiointipalvelu

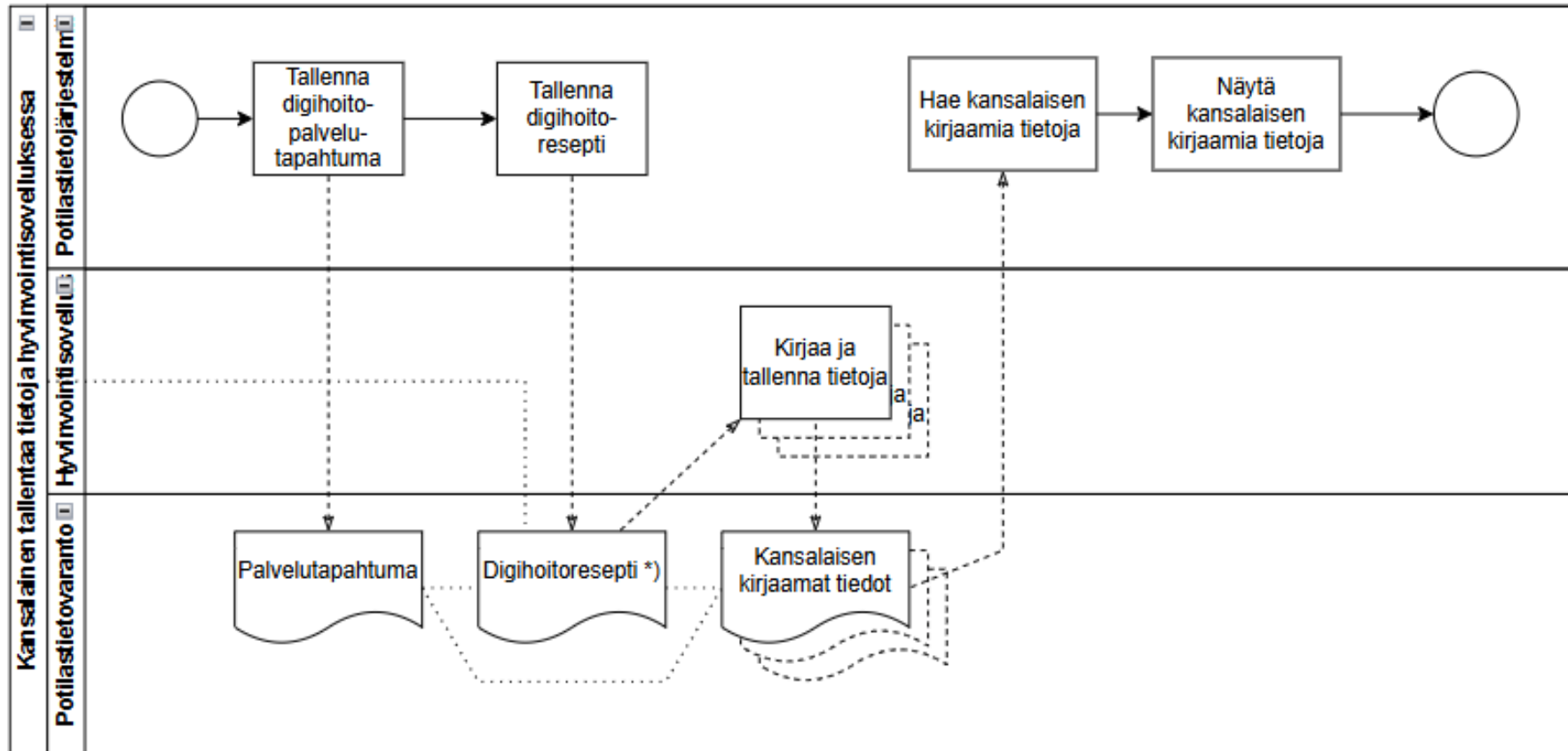
Tietosisältö	Lkm	Prosentti
Verenpaine	13	72%
PEF	12	67%
PulssiProsessikuva, jossa on kuvattu esimerkki prosessista, jossa hyvinvointisovellus on integroitu Kantaan	12	67%
Allergiat	12	67%
Mielialakysely	11	61%
Kansallinen toimintakykymittari EQ-5D-5L (GenPROM)	11	61%
Paino	10	56%
Pituus	10	56%
Päihteet	10	56%
Tupakointi	9	50%
Apuvälineet	9	50%
Sukurasitteet	8	44%
Ruokavalio	7	39%
Suun terveys	7	39%
BMI (Body Mass Index)	7	39%
Muu, mikä:	6	33%
Ei mitään näistä tiedoista	1	6%

Esimerkkejä prosesseista, joilla digihoitokokeilussa syntyvät tiedot saataisiin Kantaan

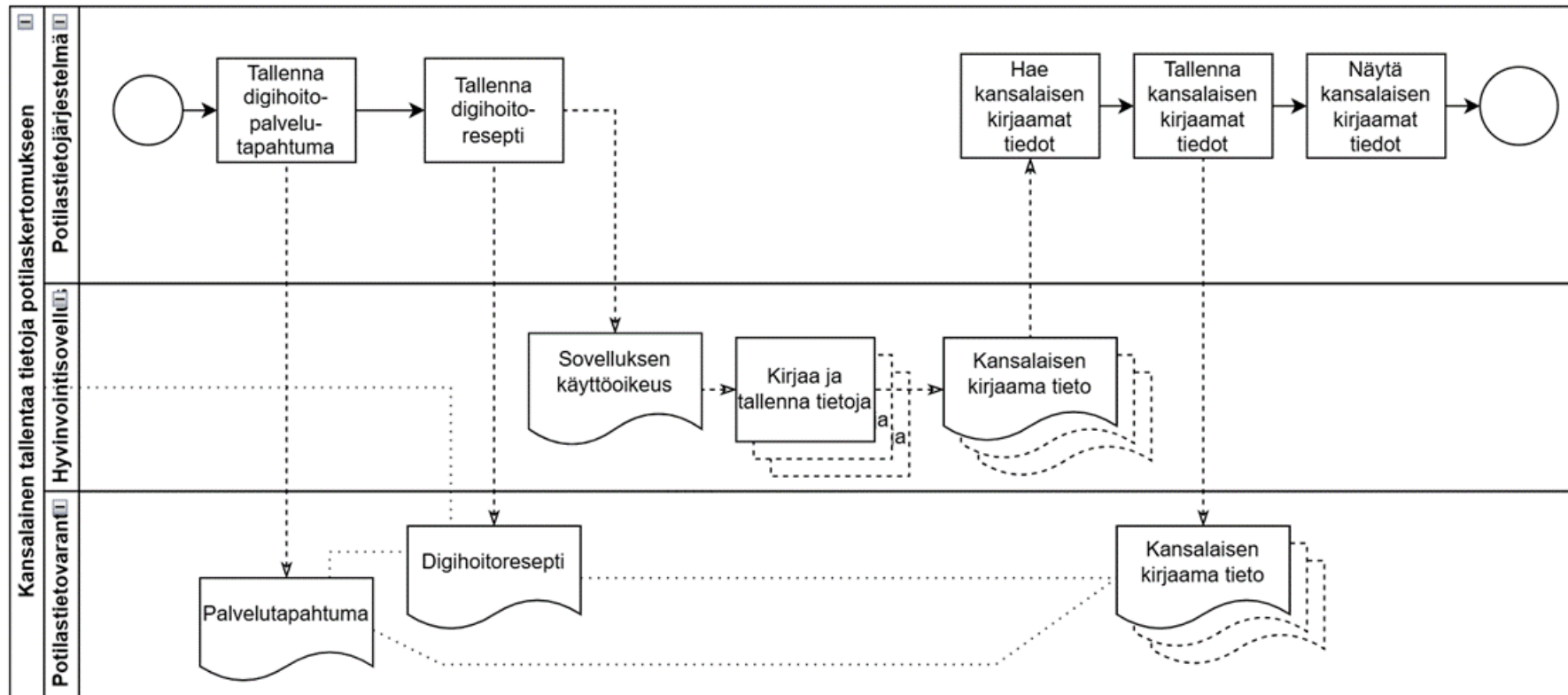
Esimerkki 1: Hyvinvointisovellus on integroitu Kantaan

Digihoitoresepti

- määrittelee mihin palvelutapahtumaan ja rekisteriin kansalaisen tiedot tallennetaan
- määrittelee mitä tietoja ja mitä sovellusta käyttäen kansalainen voi tietoja kirjata

Esimerkki 2: Hyvinvointisovellus on integroitu potilastietojärjestelmään

Ammattilainen mahdollistaa hyvinvointisovelluksen käytön ja määrittelee palvelutapahtumaan, johon kansalaisen merkinnät liitetään. Potilastietojärjestelmä voi myös automaatiolla päätellä mihin palvelutapahtumaan kansalaisen merkinnät liitetään.